

مُتَلَقِّمٌ

۱۳۲۶

درسمادنده باب عالی جاده سنده
اداره مخصوصه
محل اداره :

انظار :
مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنونيه
قبول اولنور
درج ابدلهين آثار اعاده اولغاز

دين ، فلسفه ، ادبيات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

مؤسلى : ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

سنه لى	اللى آيللى	درسه دنده
۶۰	۳۰	ولا ياتده
۸۰	۴۰	ملك اجنبيه ده
۸۰	۴۰	

تاريخ تاسيسى :
۱۱ نموز ۳۲۴

درسمادنده نسخه سى ۵۰ پاره در

قيرله دن مقوا بورو ايله كوندريپيرسه سنوى
۲۰ فروش فضله آلنير

درسمادنده پوسته ايله كوندريپيرسه ولايات بدلى اخذ اولنور.

جلب ایتدی . برکون حضرت خلیفه یه کیدوب [یمامه محاربه سنده یتشدن زیاده قرا شهید اولدی ، بوندن صکره وقوع بوله جق محاربه لرده دخی جمله قرآنک بویله شهید اوله اوله نهایت قرآن کریمک اکثری ضایع اولوب کیده جکندن قورقیور و بوجهته قرآن کریمک جمعنی امر ایتمکزک لزومی رأینده بولنیورم] دیدی .

حضرت خلیفه دخی بورائی تصویب ایدوب همان وحی کاتبلردن وقفهای صحابه دن زید ابن ثابتی دعوت ایتدی و بو امر مهمی آنک عهده سنه تودیع بیوردی .

زید اوکوندن اعتباراً جمع قرآنه مباشرت ایتدی . حضور رسول الله یازیلوبده ایادی ناسده بولنان صحائف شریفه یی کاملاً طوبلادی ، او صحیفه لردن سور قرآنیه یی کافی السابق یکیدن آیری صحیفه لره یازدی و جمله سنی کتیروب حضرت صدیقه تسلیم ایتدی .

حضرت صدیق بو صحائف مجموعه سنی یاننده حفظ ایلدی . و ایسته بومعناجه یعنی صحائف قرآنیه یی محل واحده جمع ایتمک معناسنجه حضرت صدیق [اول من جمع کتاب الله] نامنی آلدی . حضرت صدیقک بو خدمتی بتون مسلمانلر طرفندن ممنونیتله تلقی ایلدیکی کبی حضرت علینک دخی فوق العاده محظوظیتنی موجب اولمش و حتی صدیقک وفاتندن صکره : « اعظم الناس فی المصاحف اجراً ابو بکر رحمة الله علی ابی بکر هو اول من جمع کتاب الله » یعنی : « مصاحف شریفه یه خدمت خصوصنده اک زیاده اجره نائل اولان ابو بکر در . الله ابو بکره رحمت ایلسون کتاب الله ی اول جمع ایدن اودر » دیه حق عالیرنده ثنا ودعاده بولنمشلردر .

بو حدیث کتب سته صحیحهدن سنن ابو داووده کتاب المصاحفده محرردر وسند صحیح ایله حضرت علی به متصلدر . سنن ابوداووددن بشقه ده برچوق کتب معتبره ده دخی موجوددر .

خلاصه عصر نییده حضور رسالته آیری آیری صحیفه لرده یازلمش اولان قرآن کریمی او صحیفه لردن بالاستنساخ دیگر صحیفه لره یازدیران و بونلری بریره طوبلایوبده حفظ ایدن حضرت ابو بکر در . ایسته حضرت ابو بکرک [اول من جمع القرآن] اولسنک معناسی دخی بودر .

اجماع امت دخی بونک اوزرینه اولوب بومسئله ده کیمسه اختلاف ایتمشدر . فی الواقع بوکا معارض کبی کورینان بعض روایتلر واردر ، آنلرده یکدیگرینه مخالف ایکی روایتدرکه بری بوشرفه ایلمک نائل اولانک حضرت علی اولدیغنه و دیگر یه ده بونک سالم مولی ابی حذیفه دن عبارت بولندیغنه دائر اولوب امیرخان بوروایتلرک ایکسینی ده بوراده یازمشدر .

قرآنی ایلمک جمع ایدنک حضرت علی اولدیغنه دائر اولان (لما کان بعد بیعة ابی بکر قعد علی الخ) روایتی محاکمه ایدلم :

بو روایتی سیوطی ، اتقاننده ابن ضریسدن نقلاً یازمش و ابن ضریسک ایسه روایت حدیث خصوصنده مبالا تنزلنی جمله نک معلومی بولنمش و باخصوص آنک بو روایتی اجماع و تواتره کلیاً مغایر دوشمش

اولغله بوکا اعتبار ایدیله میه جکی درکاردر . مؤخرآ زید ابن ثابت واسطه سیله قرآنک جمع ایدلمش اولسی ده بوکا آروجه بر دلیدر .

زیرا اگر اوصرمده حضرت علی قرآنی جمع ایتمش اولسه ایدی مؤخرآ حضرت صدیق زید ابن ثابت قرآنی جمع ایتمش اولسی ده بوکا بونک صحتی تسلیم ایدلسه بیله بوروایتدن مجرد اوصرمده یعنی حضرت صدیقک خلیفه تعیین اولوبنده کندیسنه بیعت اجرا ایلدیکی اثنا ده حضرت علینک — جمع قرآن ایله مشغول بولندیغنی ایچون — حضرت صدیقه بیعتی تأخیر ایتمش اولدیغنی ثابت اولیور . یوقسه قرآنی جمع ایدوبده بیتمش اولدیغنی ثابت اولیورکه بوروایتله قرآنی اول جمع ایدن حضرت صدیق اولدیغنه دائر ابن ابی داوودک نقل ایتمدیکی و بتون محدثین کرامک حسن قبول ایله تلقی ایلدیکی روایت سابقه آرمسنده مخالفت بولنمش اولسون .

قرآنی ایلمک جمع ایدن سالم مولی ابی حذیفه اولدیغنه دائر ابن اشته دن نقلاً امیر خالک یازدیغنی ایکنجی روایت کلنجه : بوروایت دخی بی اساسدر . حتی سیوطی بیله بونی غرائبدن ، عجائبدن عد ایتمشدر . زیرا بالاده بیان اولندیغنی اوزره سالم مولی ابی حذیفه یمامه محاربه سنده شهید اولمش ایدی ، یمامه محاربه سی ایسه ارتحال نیی متعاقب ظهور ایدن ارتداد غائله سی اثناسنده وقوعه کلمش ایدی . بناءً علیه بو روایتک صحتنی فرض ایدر ایسه ک سالم مولی ابی حذیفه نک زمان رسالته یعنی ارتحال نیی دن اول قرآنی مصحف واحده جمع ایتمش اولدیغنی قبول ایتمش اولورز . بو ایسه باطلدر . زیرا او زمان حضرت پیغمبر بیله قرآنی مصحف واحده جمع ایتمش ایدی . نزهه قالدی که مولی ابی حذیفه بونی یامش اولسون . حضرت پیغمبرک یامدیغنی بر شیئی آنک اذنی اولقسزین یایمق کیمک حدی ایدی .

برده اگر مولی ابی حذیفه قرآنی مصحف واحده جمع ایتمش اولسه ایدی بو مصحف شریف البتده کوریلور و یاخود مشار الیهک بویله بر مصحف شریف یازدیغنی سویلتور ایدی ؛ حالبوکه بویله بر مصحف نه کورلدی نه ده موجودیتی سویلتدی . چونکه اگر بومصحف شریف کورلسه و یاخود موجودیتی ایشیدلسه ایدی حضرت صدیق آنی بولدیروب یاننده حفظ ایدر ایدی ده قرآن کریمی یکیدن طوبلامق کلفتنی اختیار بیورماز ایدی .

موسی لاطم

هامش . — الیوم وارنده بولندیغنی آدرسندن اکلاشیلان امیرخان جنابلری طرفندن اسلامیت علمنده یازلمش ایکی رساله ده اداره خانه یه کوندرلدی . ردی صدنده بولندیغنی قرآنک معرفته دائر اولان شو رساله سی حقیقه کی جوابز نهایت بولقدن صوکرآ آنلرک دخی بطلانی منه لکرم اثبات اولنه جقدر .

مجله جمعیتی

مقننه برخطره عامه زانه

مجلس مبعوثانمزجه ، یکیدن بر مجله جمعیتک تشکیلی طلب اولنیور .. نه کوزل بر تشبث .. بونی یالکز عثمانیلر دکل ، بتون عالم اسلامیت

آلشلايه حق و آلشلاملیدر؛ بزده بتون قوتمزله آلشلالرز .. جناب الله موفق ایلسون !

اشبو تشبث مهمی بویله جه تجیل ایلدکن صوکره خاطریمه بر سوال کیوردی : عیجا ، بوجعیتک اعضالری کیملر اوله جق ؟ ..

یاکلش آکلاشلیمسون . ابتدا سوالی آزاجق ایضاح ایدیم : بوسؤالدن معین ، معلوم اشخاصک اسملرینی بیلیمک ایستدیکم فهم اولناسون . مقصدم کیفیت واوصافدن سوالدر : اشبو جمعیته اشتراک ایده جک ذوات کرامک اقتدار فقهایرینی ، عیار علمیلرینی نظرلرده تجسم ایتدیرمکدر .

ایشته شو سواله علمای مبعوثاندن بعضلری شویله جواب ویریلوردی : اشبو جمعیته ، مذاهب سائره اسلامیه فقهایسکده اشتراکلری لازم کله جکفی ایراد بیوریلوردی . بصورتله یعنی مذاهب سائره فقهایسکده اشتراکلری ایله ، جمعیته دهها زیاده شمول ، عمومیت ویرلک آرزو اولسدینی ، بونکله ده نتیجه نك وسعت ، کفایتی تامین ایدلک استلیدیکی پک آچیق معلوم اولیوردی .

فقط مسئله بویله برجهندن تعمیم ، توسیع ایدیلیدیکی حالده ؛ دیگر جهندن فعلیاتجه اونستنده مبسوطاً دارالاشیور ، خصوصیت کسب ایدیور ، ایجه لشیوردی .

بونقطه ، بوحال شو کچو جک اخطارمزله کرکی کبی میدانه چیقیمورسه ، بیانات آتیه مله کسب وضوح ایده جکفی امید ایدیورم . نجه جواب مقامنه کچن اشبو فکرلر ، بیله میورم ، نه یولده ترتیب اولنش قیاس و مقدمه لک نتیجه سی ایدی ؟ اومحترم مبعوثلر مزجه مسئله نه یولده تشریح ، نه یولده تحلیل اولنش ده اوتیجه یی ویره بیله جک قیاس خفی ، مقدمات ذهنیه قورمشلردی ؟ اشته بوجهت بنم ایچون مجهولدی .

شو قدر وارکه اوایکی جوابی یکدیگرینه برامتراج کیمیوی ایله مزج ، بربرینه ربط ایتک شرطیله روجه ، معناجه کندی ذهنم طرفندن ترتیب اولنان مقدمه لک نتیجه سیله توافق ایدیوردی .

ذهنیمجه مسئله خصوصنده وقوعه کلن تحلیل ، بوکا ایتنا ایدن قیاس و مقدمه لر ایشه شویله دوران ایدیوردی :

اصل مطلوب ، برمجه عمومیه میدانه کتورمکدر . اشبو مجله نك صفت کاشفهی حقیقنده شویولده ایضاحات ویریلوردی :

(۱) مجله ، حقوق شخصیه ، حقوق عمومیه ، حقوق اجتماعیه ، حقوق سیاسیة ... هپسنی تحت تأمینده بولندیره جق ، بشون احتیاجات مشروطیه ومدنیهمزه کفایت ایده جک .

(۲) بوقوانین هوادن دکل ، مطلقاً شرع شریفندن اخذ واستنباط اولنه جق .

(۳) اشبو مجله ، بتون معناسیله زمانمزه ، زمینمزه ، حائزه توافق ایده جک ، عادتاً حائزندن استنباط ایدیلهرک یاپلمش کبی اوله جق ، دهها طوغروسی حائزندن استنباط اولنه جق .

اشته مجله بویله جه بدرجه به قدر تعریف و تحدید اولندی . شمدی سوزمزی شو محدود و معلوم اولان مجله دائره سنده دوندره جکزر .

دیمک ، که شو مجله جلیله اجتماعیاتجه ، حیاتیجه ، عدالتجه ، حقوقجه ، خلاصه احتیاجز ایچون بویله جه نه نوعدن اولورسه اولسون اوخزینة قوانینده بر حصه بویله جکزر : بر میزان مدنیتمز ، ناظم حیاتیز اوله جق ... تا کچوک تفرعاتنه وارنجه به قدر بتون نظامنامه لرمز ، امور اقتصادی ، امور مالیه جه اولان بتون احتیاجات حقوقیه مز شو مجله جلیله قوانینه توفیقاً تنظیم ، اووجهله ده حل و فصل ایدیله جکدر .

ایشته شویله جه موضوعه دائر بر ملاحظه یوروتدکن صوکره مسئله بدرجه به قدر کسب وضوح ایدر ؛ موضوعه کندی کندینه ، طبیعتیه ایکی قسمه آیریلمش اولور : بر قسمی ، لزومی قدر کتب فقهیه مزندن انتخاب ایله ترجمه ایلیمک ، ماده بماده تنظیم ایله احضاری ممکن اولان قانونلردر . دیگر قسمی ، عصر اخیرک الجاسیله صدور ایدن وقوعات زمانیه مزه مخصوص بر طاقم احکامدرکه طوغرودن طوغرویه ادله شرعیندن استنباطه محتاجدر .

بوحالده اشبو تنظیمی مطلوب اولان مجله جلیله ایکی قسم اولوب بری مجتهدات قدیمه دن تشکل ، دیگرى مجتهدات جدیده دن تأسس ایده جکدر . شیمدی به قدر الیزده اولان مجله برنجی قسمه داخلدر .

برنجی قسم خصوصنده آز چوق مطالعه مزى یوروده لم . اولجه عرض ایتشدیمکه برنجی قسمه درج اولنه جق قانونلر ، ماده لره پ حاضر : سلف کرام طرفندن استنباط ، استخراج اولنش . بزه آنجق بولمق ، آلق ، یازمق قالمش ؛ اشته بوقدر ... فقط بتون بوقولایققرله برابر ایشک ایچنده مشکل جهتلرده یوق دکل . بواشکال ، باخصوص اوبحر بی پایان اولان مسائل فقهیه شرعیه ایچندن زمینمزه ، زمانمزه ، حائزه موافق قانونلر ، حکملر انتخاب ایده بیلیمک خصوصنده یوز کوستره جکدر . زیرا بونکچون ، بویله قانونلر ، حکملر انتخاب ایده بیلیمک ایچون اک اول هیئت انتخابیه نك علم جلیل فقهده بیوک ممارسه ومهارتلی ، ثانیاً احوال زمانیه حقیقه وقوفلری ، ثالثاً بالانتخاب درج ایده جکلری قانون و حکمک تطبیق ممکن اوله بیله جکفی بالتجربه ادراکلری لازمدر .

ایشته شویایدیغمز مواد اساسیه نك هیئت انتخابیه ده ، بلکه هیئتک هر فردنده بولناسی مطلقاً واجددر ، فرضدر .

کورپورزکه شو تعلیمز یالکز تعلیل اوله رق قالمادی ؛ آروجه بر دعوی حالتی آلدی ده اثباتی لازم کلدی . بناء علیه اولابرنجی ماده اساسیه یی نظر تدقیقه آلم .

هیئت انتخابیه وافرادى ایچون اک اول علم فقهده ممارسه ومهارت لازم کلدیکنى سویلمش ، دعوا ایتشدک . بزبودعوا مزده پک حقیقی ایدک . زیرا ممارسه ، مهارت مانحن فیه مزجه علم جلیل فقهده کثرت اشتغال ایله حاصل اوله برملکدن عبارتدر . بوملکیه مالک اولیمان

برهیت، یا خود هیئت داخل اولان بر ذات نصل اولورده علم فقهدن قانون، حکم اخذ ایده بیلور؟! بونک لزومنده هیچ بر وجهله شبهه ایدیه مز ...

«... کثرت اشتغال ایله ...» دیدک . فقط کثرت اشتغال نصل اولور؟ ایشته بر سوال ... جوابی ده هر کسجه معلوم : درری، ابن عابدینی، قلی قرقه یارارجه سنه بر قاج دفعه دور ایتک ... بوقدر . فقط فکر قاصرانهجه آنجق بوقدرله اکتفا ایتک علم فقه ایله کثرت اشتغال صایله مز . بوکتابلر یوز، بیک کره دور ایدیلرسه کنه کثرت اشتغال صایله مز .

بنده کز ایسه ملکه بی بوسبوتون بشقه بر نوع «کثرت اشتغال» امید ایدیلورم . بو دعواده کنیدی حقی عد ایلورم . زیرا «کثرت اشتغال» تعیرینکدها زیاده معنای حقیقی قدیمی سنه، دها زیاده معنای مألوف اصلیسنه یا قلاشدیغنی کور یورم . بو حال بکا جنسارت ویریور . بناء علیه دیرمکه : «علم فقهده کثرت اشتغال» بزم دیدیکمز ، اعتقاد ایتدیکمز وجهله او قدر بسیط ، او قدر قولای برشی دکندر . بلکه «علماء فقهایه مخصوص اولان تقایددرجه سنه وصول بولمق» ایله تحدید ایدیلرسه ، ظن ایدرم ، آنجق معیاری بولنش اولور . بونک خلاصه سی : استنباط ایتدیکی احکام ایچون وجدان مجتهدجه نه کی جزم، یقین، وقوف حس ایدلش سه وجدان مقلدجه دخی بو حالک تمامی تمامنه بولنه سیله تعیر اولنه بیلیر . اشته مطلقا علماء فقها ایچون تقلیدک بودر که دن ده اشاعی قالماسی جائز کور یله مز . اشته بوقدر جک ملکه ده ایله برایی دفعه جک درر او قومغله، آنک بعلق عبارله ایله اوغراشمقغه، ابن عابدین مطالعه ایتمکه الله ایدیه بیه جک شی لردن دکندر . هیچ اولماز سه او مجتهدین کرام حضراتنک کندو اللریله یازمش بولندقلری اثرلری طوغروردن طوغرویه، تکرار تکرار کمال دقتله — الفاظنی دکل، معناسنی — او قومق لازمدر . یالکز بردانه سنی دکل، هپسنی ، بو ممکن دکلسه بر چوغنی .. بوده کفایت ایتیلور ، دها مهم بر شرط وار ؛ اوده : تاریخ علم فقهاک بتون غوامضی حقیقه ادراک، بونی دایما بر شاهد عادل صورتیه وجدانک اوکنده بولندرمق ده لازمدر .

شمدی ده ایکی مسئله میدانه چیقدی : «... آثار سلف ، آثار مجتهدین ...» دیدک . دیدک اما .. کتب مطبوعه مز ایچنده قاج دانه آثار سلفه ، آثار مجتهدینه تصادف اولنه بیلیر ؟! تاریخ علم فقه حقدنه سلفاً خلفاً بر اثر اولسون یازیلشمیدر ؟! صوک سوالک جوابی قوجامان بر «یوق» دن عبارت قاله جق . اولکی سوالک جوابی ده ینه «یوق» ه قریب ، یوقدن پک آز فرقلی اوله جنی شبهه سزدر . زیرا آثار مطبوعه مز ایچنده آثار سلفدن بش اون اثر بولنه بیلرسه جناب حقه شکر لر ایتلی ... برکت ویرسون بو اثر لرده قسماً هند ، قسماً مصر علما وطابعلری نک همتلریله، غیرتلیله میدانه کلشدر . بز ترکلره قاله ایدی بر دانه سنی بیه میدانه کتوره سزدر . بزده بویله اثر لریک مطالعه سنه سراق ایدن بیه یوقدر . بزم تربیه مز ، تحصیل مز بویله بر

ذوقک اویانمسنه یاردم ایدم جک بر حاله دها هنوز کله شمدر . بز بویله ذوقلردن فرسخلرجه اوزاقد بولنیورز .. اشته کتبخانه لر مز میدانده ... ایچلرنده قاج دانه جق آثار سلف بولنه بیلیر ؟ بولنانلرک وقف اولدینی کوندن برو توزلری سینمک ایچون ولو بردفعه اولسون بر صحیفه سی بیه آچیلما مشدر .

او قویان ، مطالعه سندن ذوق آلان بولنادقدن صوکره بولنری کیم طبع ایتدیره جک ؟! محیطده بر اویانقلق ، بر ذوق ، بر حس بولنماسنه رنماً او قوص قوجه اثرلری طبع و تمثیل ایتدیروب میدانه قویق ، تنبک سونوکک ایله قهوه کوشه لرنده یا نشوب قالمق قدرده قولای بر ایش دکندر . بیوک بر همت ، بیوک بر غیرت اوزرینه کلیتی بر ثروت ده ایستر ...

فقط ثروتدن، همتدن، غیرتدن اول ذوق، سراق، حس ایستر . بولنر بولنورسه ثروت پک قولای الله ایدیلیردی . ملت مزده، قوم مزده شوخصت لری اویاندیرمق کوچدر . بزم فکرجه بو وظیفه طوغروردن طوغرویه علمامزه ، خواجه لر مزه عأددر . بو حس ، بو خصت علمامزده اویانیرسه عالمه چابوق سرایت ایدردی . فقط هنوز خواجه لر مزده بویله بر حس کوره میورز : شو پیس قهوه محیطندن بر درلو یقلمزی قورتار میورز .

نه زمان بوفنا محیطدن قورتلوب دوشنمک ، چالیشمق نه اولدیغنی اکلایه بیلرسه ک ایشته اودقیقه دن اعتباراً کتبخانه لر مز درلو درلو آثار سلف ایله تزیین اولنه جنی کی ، اولجه سویلدیکمز تاریخ علم فقه دخی داخل اولدینی حالده دها بر چوق آثار جدیدده میدانه کتور بیه بیلنه جکی شبهه سزدر . یارب نه زمان اولورده اودقیقه نی کورمک نصیب اولور ؟!

شروط اساسی دن ایکنجیسی اوله رق هیئت انتخابیه و افرادنک احوال زمانه حقیقه وقوفلری لازم کله جکنی سویلمش ، دعوی ایتشدک . چونکه احکام ، قوانین بر میزان عمومیدر — قال الله تعالی الله الذی انزل الکتاب بالحق والمیزان» و «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات وانزلنا معهم الکتاب بالحق والمیزان ليقوم الناس بالقسط» «والسما رفها و وضع المیزان» — که بر طرفدن ازمناک کیدیشی ، احوالک جریانی ، دیگر طرفدن افعال بشریه ، تکالیف انسانیه نک صورت دوراندلرینی تنظیم ایلر ؛ هر ایکی طرفک حال فطری ، حال طبعیلرینی محافظه ایدرک برائتلاف ، بر توازن حالده بولنددر .

ایشته بوتون مصالح عباد، بتون منافع عباد بوتوازن ، بو ائتلافک نتیجه مشروعه سندن عبارتدر . بو حالده احکام ، قوانین انتخاب ایدن ذاتلرک هر ایکی طرفی، یعنی هم احوال زمانی، هم احوال بشریه نی کمال دقتله پیش نظر لرنده بولندیرمه لرینک واجب و فرض اولدینی پک آچیق بر صورتده میدانه چیقدی .

اونودماسون ! بزم بحثمز تألیفی متصور اولان مجله جلیله نک برنجی قسننده ایدی . بو قسمک مجتهدات قدیمه دن تشکل ایده جکنی ده

شرعی اولسه بیله بو تحول ایله، هان شو دقیقه دن، شونانیه دن اعتباراً شرعیلکدن چیقمش دیمکدر .

شریعت جلیله احمديه احوال زمان و عواملك اختلافیه احکامك دخی تحول و تبدله اوغرا دیغه یوزلرجه مثال بولمق ممکندر . بوراده ده علماء محدثین دن بعضلرینک ذکر و ایراد بیوردینی براقچ دانه مثالی تخطر ایده لم :

(۱) اساساً امر بالمعروف ، نهی عن المنکر نص جلیل قرآنی ایله مأمور بهدر . فقط بر منکردن نهی اولدینی تقدیرده ده فناسنی میدانه کتوره چکی معلوم اولدینی صورتده او منکردن نهی جائز کوریله مز . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمک بعد فتح مکة مکرمه ، کعبه مبارکه بی اساس ابراهیم اوزرینه بنا ایتمه بی تصور بیوردقلری حالده اشبو حکمته مبنی وقت مرهونه تعلیق ایلمش لر دی . حضرت پیغمبر افندمز ، نمازی وقتدن تاخیر ایدن امرایه قارشو مقاله ایچون استیذان ایدن اصحاب کرامنه خطاباً ینه شو حکمته مبنی : « من رأی من امیره مایکره فلیصبر ولا یز عن یداً من طاعته » بیورمش لر دی .

(۲) فرض اولان بر حد شرعی اجرا اولدینی تقدیرده عکسنه نسبتله ده فنا تیجه ویره چکی مظنون اولورسه اجرانسه مساع یوقدر . نصلکه قطع ید سارق حدود الهیه دن اولدینی حالده حضرت پیغمبر ، اثنای غزاده سارکک اللرینی کسمکی منع ایلمشدر : « بان النبی صلی الله علیه وسلم قد نهی ان تقطع الایدی فی الغزوة » رواه ابو داود . حتی ابو محمد المقدسی بو حدیثک معناسی اوزرینه اجماع صحابه اولدینه ذاهب اولمشدر . حضرت عمر ، ابوالدرداء ، حذیفه ، سائر اصحاب کرام ، احمد بن حنبل ، اسحق بن راهویه ، اوزعی و سائر علماء اسلام حضراتی دخی اثنای غزاده سارکک الی کسلمیه چکی رأینده بولنیورلر دی .

(۳) قحط و غلا سنه لرنده سوق جوعله وقوعه کلن سرقتدن طولای قطع ید ایلمدیکی دخی حضرت عمرک فعل و قضاسیله ثابتدر .

(۴) حضرت پیغمبر و اصحابی صدقه فطره بی مدینه منوره نک معروف ما کولاندن اولان تمر ، شعیر ، ذیب ، بر نوع یغورتلی یمکرندن اعطا بیور یورلر دی . فعل رسول بویله وقوعه کلدیکی حالده ، علماء اسلام ، سائر مالکده بولنان مسلمینک نه اولورسه اولسون یرلی یمکرندن حتی قیمت تقدیر یله اعطای فطره ایتمه لرینی جائز کورمش لر دی .

(۵) حائضک کعبه معظمه بی طواف ایتمی اساساً لسان نبوی ایله ممنوع اولدینی حالده ، قافله او قادینک کسب طهارت ایدهرک طواف ایده بیلمسنی انتظارده معذور کورولورسه حائضک ده طوافی جائز کورلمشدر . امام ابوحنیفه حضرت تر یله بر روایت بنا امام احمد حضرت لرینک مذهبی دخی بویله در .

(۶) عصر سعادتدن تا حضرت عمرک اوائل خلافت لرینه دکن بر مجلسده وقوعه کلن اوج طلاق واحد اعتبار اولنور ، رجوع جائز کوریلور دی . حضرت عمر بو حالک ، بو حکمک سوء استعماله اوغرا دیلدیغنی کورنجه بو حکمک بویله جه بقاسنی تجویز ایتمدی .

اولجه عرض ایتمشک . بناء علیه بوقسم ایچون یکانه مرجع ، ماخذ کتب فقهیه قدیمه ایدی . حالبوکه شمعی به قدر المزده اولان کتب فقهیه مسائلدن بر قسمنک تبدل احوال زمان ایله احکامنک دخی تبدله اوغرایه جنفی شبهه سزدر . بو حالده احوال زمان بر نوع اسباب تبدیلدن عد اولنه بیلیر . بناء علیه نصلکه بر مجتهدک نسخی محتمل بر نص قارشوسنده دائماً نص ناسخدن اکاه اولماسی لازمسه ، شمعیکی زمانزده بر منتخب قانونک دخی احوال زماندن دائماً متیقظ بولنمی ضرور یدر . تا که احوال زمانله ، احکام آرسنده بر تعارض وقوعه کلمسون ؛ بو صورتله ده اورته لقمه مصالح عباد غائب اولوب کیتسون .

شمعی یکی بر مسئله ده میدانه چقدی :

احوال زمانک بر نوع اسباب تبدیلدن اولدینی سویلندی . شو قدر وار که بوراده « احوال زمان » تعیرینی آزاجق عمومی بر معناده اعتبار ایدهرک بالعموم عوامل قصد اولنورسه حقیقته ده موافق کلور . نصلکه علمای محققیندن بعضی لر [۱] بالعموم عواملك اسباب تبدیلدن اوله بیله چکنی سویلور ، اثبات ای دیور . فقط بومسئله بتون معناسیله وضوحه رغماً یدی سکز یوز سنه دنبرو منسی حکمنده قالمشدی ؛ عادتاً قلوب علمادن سیلنمشدی . شمعی ایسه کندی کندی او یاندی . خیر ، خیر ، جناب الله او یاندردی . فقط قارئین کرامدن رجا ایدرم که بوراده سوء تفهمه میدان ویرمه لم . زیرا نصوص صریحه نک احکام صریحه سنی احوال زمان ، عوامل دکل ، هیچ بر قوت دکشدره مز . مکرکه کندوسنه معادل ، فقط معارض نصوص صریحه موجود اوله ...

ازمنه نک ، امکانک ، حاکک ، خلاصه بالعموم عواملك اختلافیه ، احکامک دخی تغیره معروض قلمسی پک معقولدر . اولجه دخی عرض اولدینی وجهله احوال زمانک ، بلکه بالعموم عواملك احکام ایله توزان اوزره بولنملری لازمدر . زیرا بالفرض عوامل ایله احکام اختلاف ایدرلر سه منافعجه ، مصالحه ضرر و زیان کله چکی شبهه سزدر .

جناب الله جل شانہ حضرت لر ی انسانلره عواملی تغیر ، کندو امل لرینه رام ایده بیله چک بر قدرت اعطا بیور ماد یغندن آکا قارشو مقاوت ایلمک ، غلبه یه یلتمک طاقت بشر خارجنده در . « ولن تجد لسنة الله تبدیلاً ... لا تبدیل لخلق الله » بناء علیه هر حالده تغیر ، تبدل « حکم » طرفنده تقرر ایدر : ینه نصوص جلیله یه توفیقاً عوامل ایله ده متوازن بولنان بر حکم وضع اولنور . یوقسه قطعاً اختلاف اوزرینه یوز اوستی براقیله مز ؛ براقی کلز . زیرا مصالح عبادسکته یه اوغرایه جق ، منافع عبادده محو اولوب کیده چکدر . مصلحت یرینه مفسدت ، منفعت یرینه مضرت کله چکدر . حالبوکه شریعت جلیله محمدیه معاشجه ، معادجه مصالح عباد ، منافع عباد اوزرینه تأسیس اولمشدر ؛ عدالت محضدر ، رحمتدر ، حکمتدر . هانکی بر حکم که عدالتدن جورده ، رحمتدن ضدنه ، مصلحتدن مفسدته ، حکمتدن عبته دوندیمی . او حکم مطلقاً شرعی دکلدر ؛ اولجه

[۱] شمس لدین ابو عبدالله بن قیم الجوزیه حضرت لر ی

روسیه اسلامری و اوچ مسئله

مسائل دینه دن بعضیری واردرکه اجرایی احوال و زمانک مساعده سنه توقف ایدر . خیر جزئینک تحتد برشرکلی کورولورکن دائماً شرکلی به رعایت ایدرک خیر جزئینک ترکی و یاخود احوال و زمان مساعده ایدنه قدر تأخیری موافق عقل و حکمتدر . التده بیوک بر ضرر و منافعه مزه بیوک بر ضرره رأی العین کورولورکن کویا بوندن بر خیر امیدیه بر مسئله بی میدانه قویمق واورته لنی ولوله ایله طولدرمق ، طوغروسه اربابنده بر حسن نیت اولمادیغنی آچیقندن آچیغه اراانه ایتدیکی کبی ، بو مسئله نك طرفنق التدن کیر آرایانلره بر آلت اوله جنی ده شهیدن وارسته در .

رسالتبنه افندمز حضرتلری برشی سویلرکن دائماً اصحاب کرامک قوه مدرک لرینی نظر اعتباره آلهرق آنلرک عقللری ادراک ایدر نسبتده سویلرک ، امور مهمه دن اولوبده عقللری ده ادرک ایدمه جهک برشی اولورسه تا ادراک ایدر بر حاکمه کلنه قدر تأخیر ایدرک صکره تبلیغ ایدردی . مثلاً : شرب خمرک حرمتی بردن بره ثابت اولمادی . اولاً — توطئه و تمهید مقامنده — کناه اولدیغنی و ثانیاً وقت صلوتده عدم جوازی و بالاخره صورت قطیعه حرمتی ثابت اولدی .

طبیعی ، بردن بره حرمتی تبلیغ اولاندقده ایچروسنه ائیمتی ووقت صلوتده عدم جوازی داخل اولیوردی . فقط بویله یاپلماسنده اولان حکمت ربانی ، مخاطبینک قوه مدرک سنی نظر اعتباره آلهرق دماغنک تحمل ایتدیکی درجه تعلیمدن باشقه برشی دکدر . زمان جاهلیتده عربلر آراسنده شرب خمر خیلی شایع اولهرق منافعدن عد ایدیلیوردی . اگر بونک حرمتی بردن بره ثابت اولورسه احتمال اصحاب کرام بونده اولان مضرتلری ادراک ایدمه مدکلرندن کندیلرینه مفید اولان برشینک حرام ایدلرکنه ذاهب اولورلردی و بونی آکلامه لری ده تربیه فکریه لرینک ده ا بریاچه ترقی ائمه سنه توقف ایدیلوردی . بناء علیه شرب خمرک قطعی صورتده حرام اولمسی بونده اولان نقاط حکمیله لری اطرافیه آکلار درجه به کلنه قد تأخیر ایدیلدی .

غریبی ده شوراسیدرکه سعادت دارینک کافلی اولان دینز بو کبی حکمتلری کوستریورکن و بر شیده مضر طرفی منفعت طرفه غالب اولدقده اوشیئی بالکلیه و یاخود وقت مرهونه ترکنک لزومیتنی لسان حالیه سویلرکن بز اسلاملر حسیات نفسانیه مزه معروض قاهره علی العمیا بر مسئله بی وقتی کله دن اول میدانه قویمه مسارعت ایدیلوروز . و بونکله باشمزه بیک توری بلالر آلیوروز . ذاتاً روی زمینده اولان اوچ یوز میلیون اسلامک ملل سائریه نظراً تدنیده اولمسی هرشیئی احوال و زمانک مساعده سنه رعایه یایمه دیغمزدن نشئت ایدیلور .

صوک کونلرده روسیه اسلامری آره سنده « اوچ مسئله » نامنده بر رساله نشر اولوب اورطه لنی خیلی قاریشدرمش . اهالی بونی عادتاً دینه تعریف کبی تلقی ایدرک ترقی پرورلره اولان اولکی بفضلرینی بردها یوکستمشلردر .

شیمدی بیدیکمز وجهه اوچ طلاق اوچ ؛ بناء علیه باین غلیظ اعتبار بیورمشلردر .

شروط اساسیه دن اوچونجیسی اولهرق : هیئت انتخابیه نك وضع ایدمه جکی احکام و قوانینک فعلیاتجه تطبیق ممکن و قولای اوله بیله جکنی بالتجربه و قوف تاملری بولنمسی لازمدر دیمشدک . ایکنجی شرط اساسینک اثباتی ضمننده بوشق دخی اثبات اولنمشدی : زیرا بر حکم بر قانونک تطبیق اتنده کوجلکه معروض قانوب قانامسی ، مطلقاً عواملک تعارض ایدوب ائمه مسندن باشقه برشی دکدر : عوامل ایله احکام آراسنده اختلاف وارسه او احکامک تطبیقاتنده کوجلک چکله جکی ، ائتلاف وارسه قولایلقه ایش بته جکی شهسزدر . اختلاف ، یا طوغرودن طوغرویه تکلیف بما لایطاقه ، یاخود هیچ اولمازسه حرج عظیمه بادی اوله جغندن واضع قانونک هر حالده بو خصوصاتجه و قوف تاملری بولنمسی شروط اساسیه دن قلمشدر . « لایکلف الله نفساً الا وسعها » « ماجعل الله فی الدین من حرج » حضرت پیغمبر اصحاب کرام ، علماء اسلام حضراتی حکم لرنده ، قضا لرنده قوا لرنده دائماً اهالیجه ، آنلرک عرف و عادت لرنجه ، حیات و معیشت لرنجه ملایمت و موافقتی نظر لرندن دور طوتمازلردی .

علماء حقوق بالاتفاق : « قانونک قولایلقه ، سهولته تطبیق مطلوب اولدیغندن ، آتی هوادن دکل ، خام برخیالندن ده دکل ، قومک سوق طبیعیلرندن ، استعداد لرندن استخراج و استنباط لازم کلدیکنی » سویلیورلر . بز مسلمانلرده بویله دیر ، بویله یاپارز . فقط آنجق بونکله ده اکتفا اولونماز ، برده میزان عمومی شریعتله طاریلور ؛ قوت متانت و یریلور ، تأیید اولنور ؛ بو صورتله ملایم ، موافق ، مطاع بر حکم میدانه کلور .

آکلاشیلورکه احکامله عوامل آراسنده هیچ بروجهه تعارضه ، اختلافه یول ویرمه مک کرک ؛ بونک ایچونده شهسز بو خصوصاتجه « علم ، و قوف » لازمدر . علم ، و قوف ایسه ، یا علم النفس نقطه نظرندن هبوط طریقیه ، کلیات علمیه دن جزئیات افعال بشریه به انتقال صورتیه اولور ؛ بو صرف نظریدر ، ایکنجی شرط اساسی عادتاً بوقیلدن ایدی . یاخود استدلال طریقیه ، جزئیات افعال بشریه دن کلیات طوغرو ارتقا صورتیه درکه بوده صرف عملی و تجربی اولور . اشته شمدی ایضاح ائتمکده بولندیغمز شرط اساسی دخی بوقیلدنر . بناء علیه بو اوچنجی شرط موجبنجه مجله جمعیتنه اشتراک ایدمه جک ذواتک یا طوغرودن طوغرویه اهالی آراسندن یتشن علمادن بولنمسی ، یاخود قاضیک ، نأبک ، حاکمک ، صفتیه اهالی بیننده بولنان ذواتدن انتخاب اولنمسی لازم اولدیغنی میدانه چیقیور .

ایشته بو صورتله « برنجی قسم مجله » نقطه نظرندن اولان تبعاتمز نتیجه سی اولهرق ، مجله جمعیتنه اشتراک ایدمه بیله جک ذواتک بر درجه به قدر اوصاف و مزایایسی تعین ایتدی .

ماهمدی کله جک نسخه ده
اپنه صابر : مهلم ثابت
قرانلی